

Oponentský posudek na bakalářskou práci Petra Svorníka *Násilí a politično*

Tématem předložené práce je otázka po aktuálnosti Weberovské definice státu jako monopolu legitimního násilí na daném území. Autor postupně prochází jednotlivé momenty této definice a u každého z nich zkoumá nárok jeho platnosti a snaží se poukázat na neslučitelnost s tím, co nazývá „neoliberální ideologii“. V závěrečné kapitole nabízí perspektivu role státu v globálním světě.

Formální stránka práce

Předložená práce má 41 stran, je rozdělena do 5 kapitol a úvodu a závěru. Kapitoly 5. a 6. jsou dále vcelku logicky členěny na podkapitoly. V práci se nevyskytuje velké množství gramatických chyb či překlepů. Autor prokázal odpovídající schopnost formulovat své teze a práce je psána čtivým a srozumitelným jazykem, i když se občas nevyhne některým lapsům (např. „měšťanští lidé“ (str. 17.)), které někdy působí jako velmi kostrbaté překlady.

V práci se, bohužel, objevuje také několik prohřešků vůči formálním náležitostem akademického textu, které (v lepším případě) svědčí o jisté nepozornosti autora. Za takové nedostatky považuji například: citaci Tillyho práce prostřednictvím opětovné citace (od poznámky 4), aniž by byl předtím uveden řádný bibliografický odkaz; tvrzení, že Carl Schmitt psal v anglickém jazyce (z „anglického originálu přeložil“) atd.

Obsahová stránka práce

Zatímco formální stránku práce lze považovat za poměrně zdařilou, vůči stránce obsahové je možné mít závažnější výtky. Zde se omezím pouze na dvě, které považuji za nejdůležitější.

1. Autor pracuje s množstvím pojmů, jejichž obsah je minimálně sporný, a které se autor vůbec nepokouší definovat. Jedním z takových pojmů, je i sám pojem politična, což je obzvláště závažné vzhledem k tomu, že je obsažen v názvu práce.

Druhým takovým pojmem je, dle mého názoru, pojem neoliberalismu, který se v autorově pojetí zhostil role hlavního padoucha. Nemůžu se ovšem zbavit dojmu, že tento pojem je pro autora jakousi levi-straussovskou manou, neukotveným signifikantem, který může znamenat téměř cokoli a je tak řečeno vždy po ruce, když potřebujeme identifikovat nepřítele. Autor tohoto posudku nechová žádné sympatie k neoliberalismu, ale domnívá se, že toto užití tohoto pojmu se hodí spíše k politickému aktivismu než k seriózní vědecké práci (nebo aspoň ke hře na seriózní vědeckou práci, kterou má bakalářská práce být). Z autorových kusých komentářů lze vyvodit, že pod pojmem neoliberalismus nebo neoliberální ideologie si představuje teorie, které hlásají privatizaci a oslabení státu. To je samozřejmě sporné, neboť pokud se podíváme, což autor vůbec neučinil (sic!), do děl autorů, které by bylo možné označit za ideology neoliberalismu, zjistíme, že v jejich pojetí stát musí zůstat silnou entitou, neboť musí zajistit minimálně vynutitelnost práva a dodržování férových pravidel a to i proti silným ekonomickým a sociálním aktérům. Stejně tomu je pokud se podíváme na některé kritické rozborů thatcherismu a reaganismu, které by autor snad označil za neoliberální projekty, vidíme, že jejich součástí je naopak nárůst moci a kontroly státu nad společností ať již v podobě válečných dobrodružství (Malvíny a jiné) nebo v podobě různých politik regulujících sexualitu, výchovu, vzdělávání, kulturu, národní identitu atd. Tímto se odhaluje velmi slabé místo práce, které spočívá v aplikaci velmi zjednodušujícího ekonomistního (chtělo by se říci blížícího se téměř k jakémusi

ekonomickému determinismu) pohledu, který je spojen s problematickým (místy chybějícím) jasně formulovaným teoretickým základem.

2. Domnívám se však, že největší nedostatek práce je její příliš rozsáhlý záběr. Téma práce a její výzkumná otázka jsou nepochybně velmi zajímavé a důležité, jsou však, dle mého názoru, naprosto nevhodné pro bakalářskou práci. V důsledku tohoto širokého záběru připomíná větší část práce (především kapitoly 5. a 6.) spíše publicistický esej než analýzu odpovídající svou hloubkou bakalářské práci. Nemohu samozřejmě posoudit komunikaci a spolupráci mezi autorem a vedoucím práce, domnívám se však, že problém přílišného rozsahu byl dán zřejmě již v zadání práce a pak je sporné, zda toto zadání vůbec mělo vzniknout.

Vzhledem k výše uvedeným výtkám navrhuji, po dlouhém váhání, práci k obhajobě. Domnívám se však, že není možné ocenit ji lepší známkou než **dobře**.

V Praze, 30. I. 2013

Mgr. Jan Bíba